

2. nacionalna konferenca JEZIKI V IZOBRAŽEVANJU – JEZIKI NAS POVEZUJEJO

Ljubljana, 15. april 2016

Izobraževalni portali projekta *Sporazumevanje v slovenskem jeziku*
Simon Krek, Institut "Jožef Stefan" / Univerza v Ljubljani (CJVT)

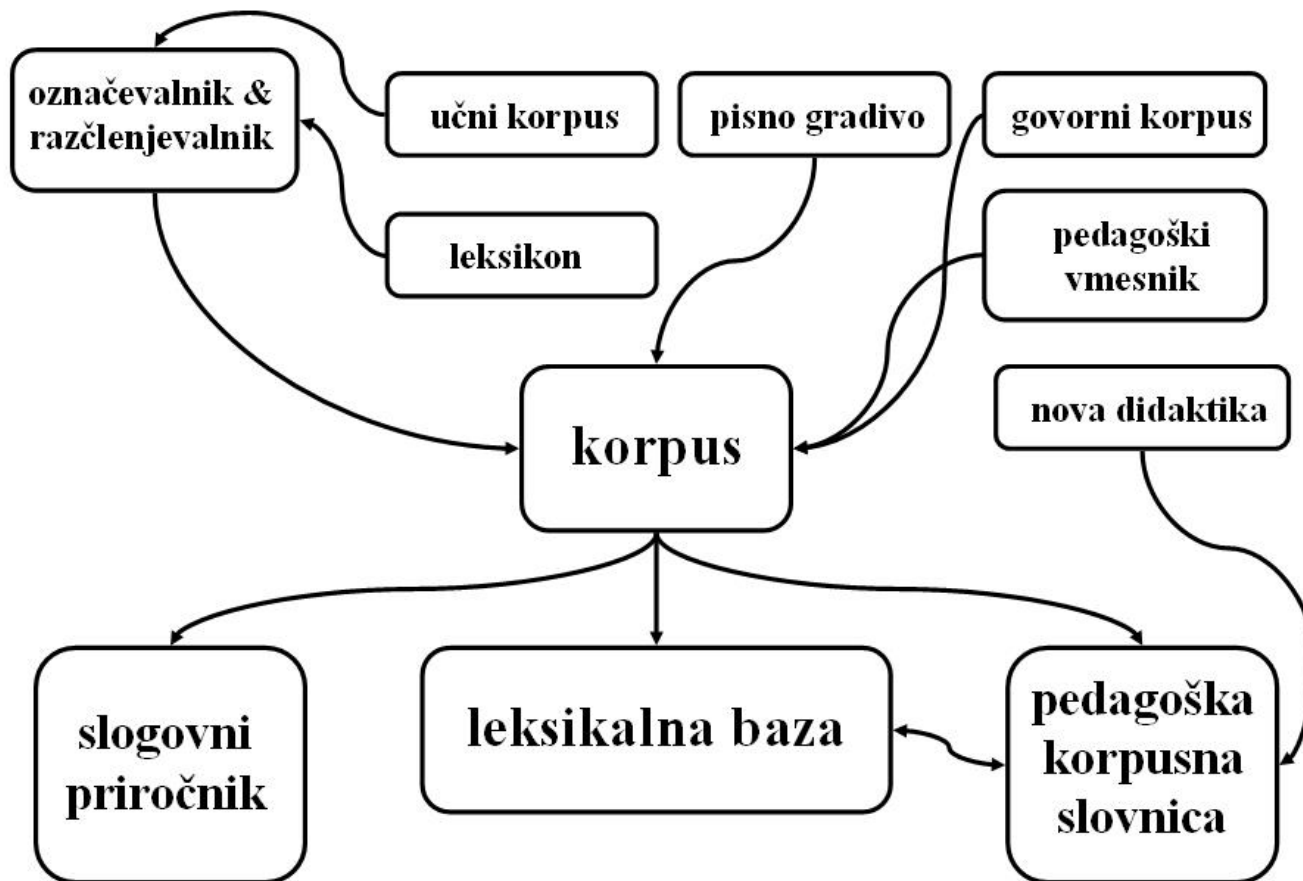

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

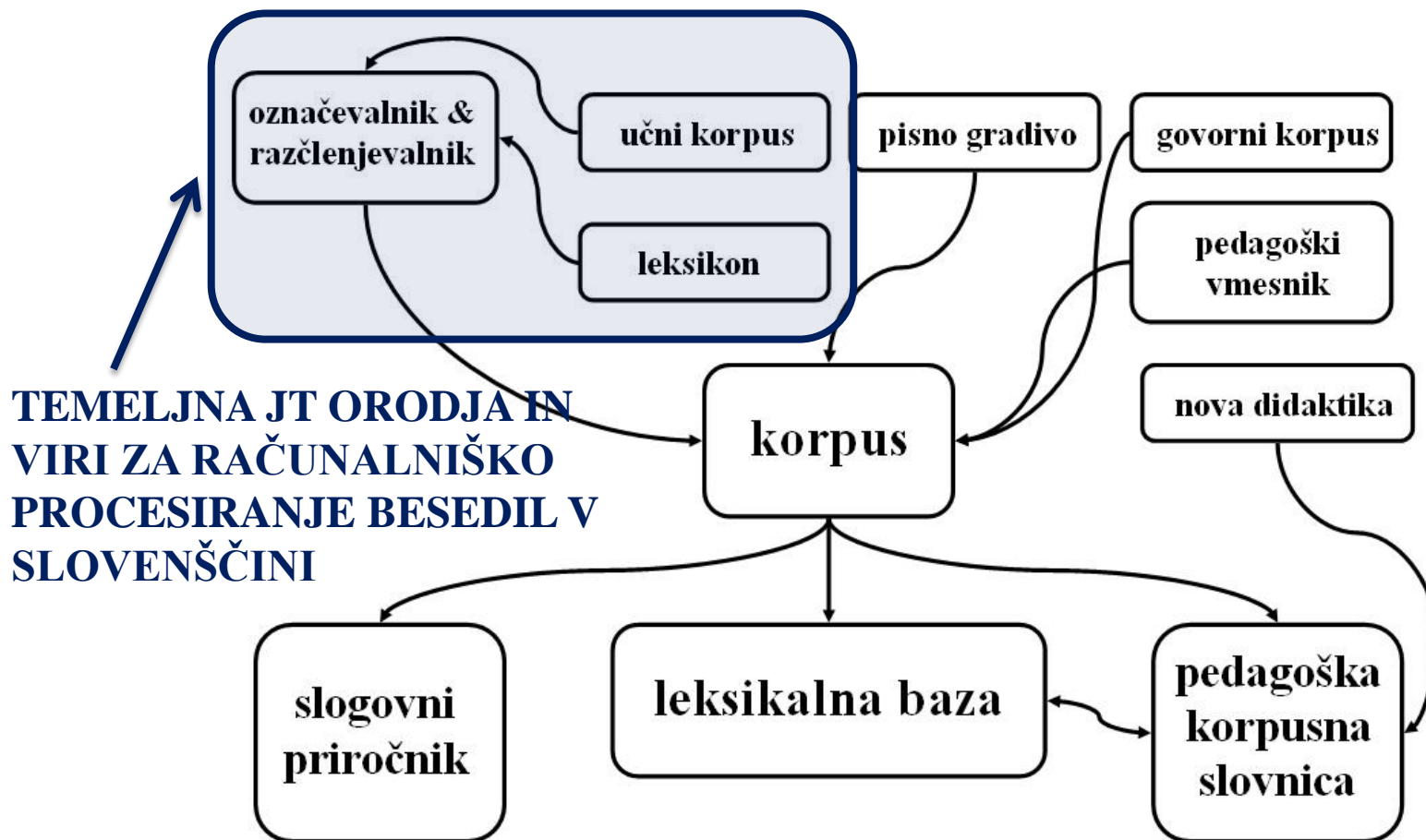

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

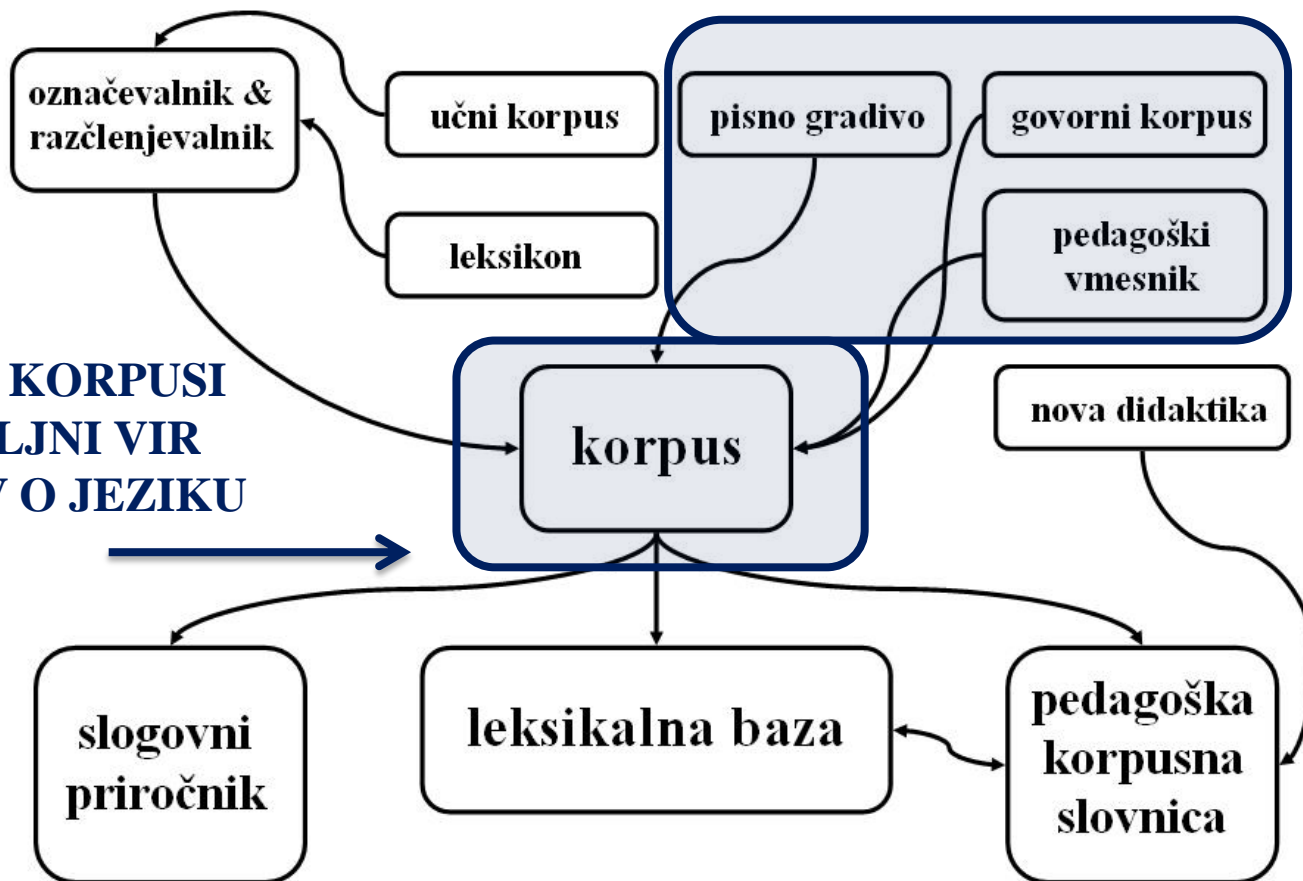
Sporazumevanje v slovenskem jeziku (2008-2013) - www.slovenscina.eu

Jezikovnotehnoška orodja in viri

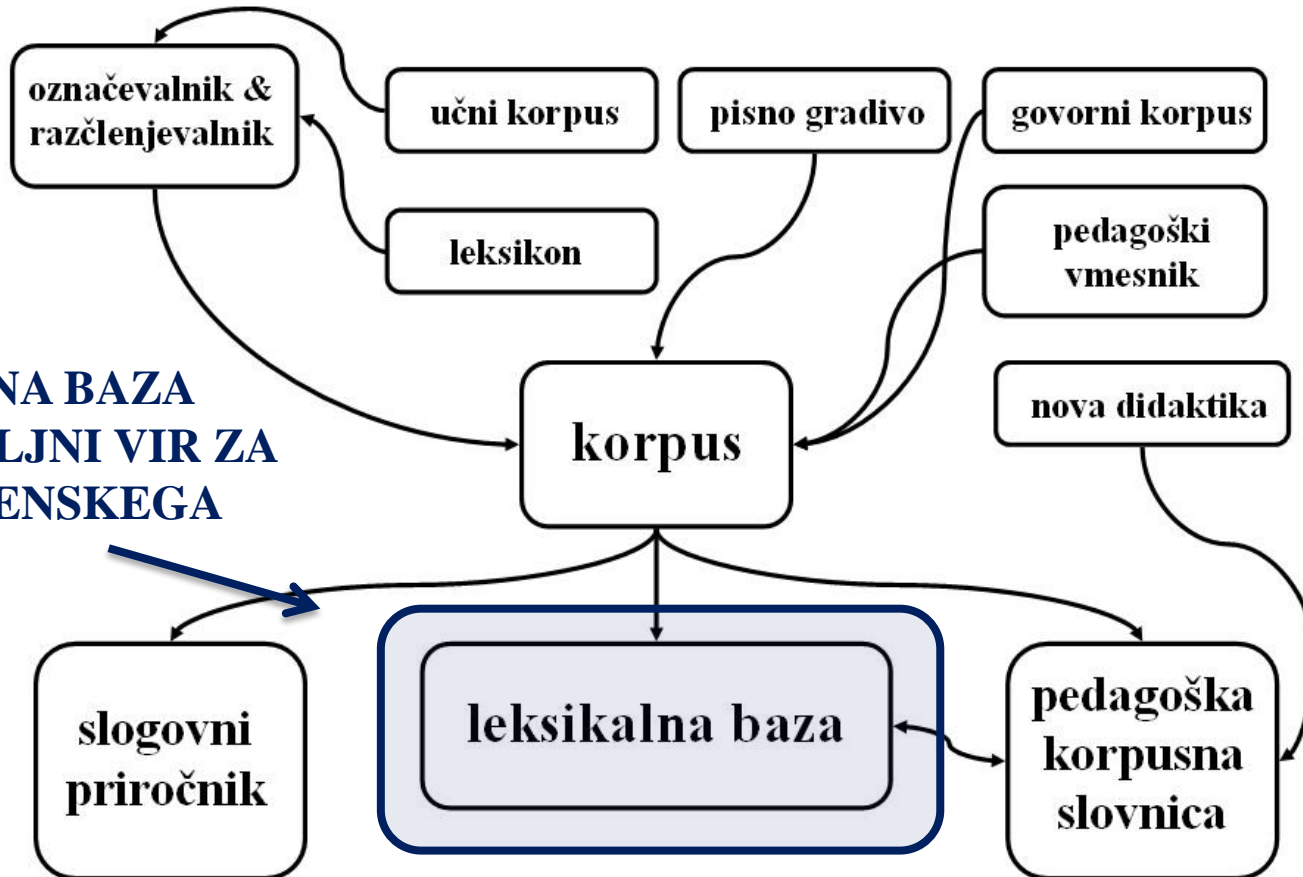
Temeljni viri podatkov o sodobni slovenščini

**BESEDILNI KORPUSI
KOT TEMELJNI VIR
PODATKOV O JEZIKU**

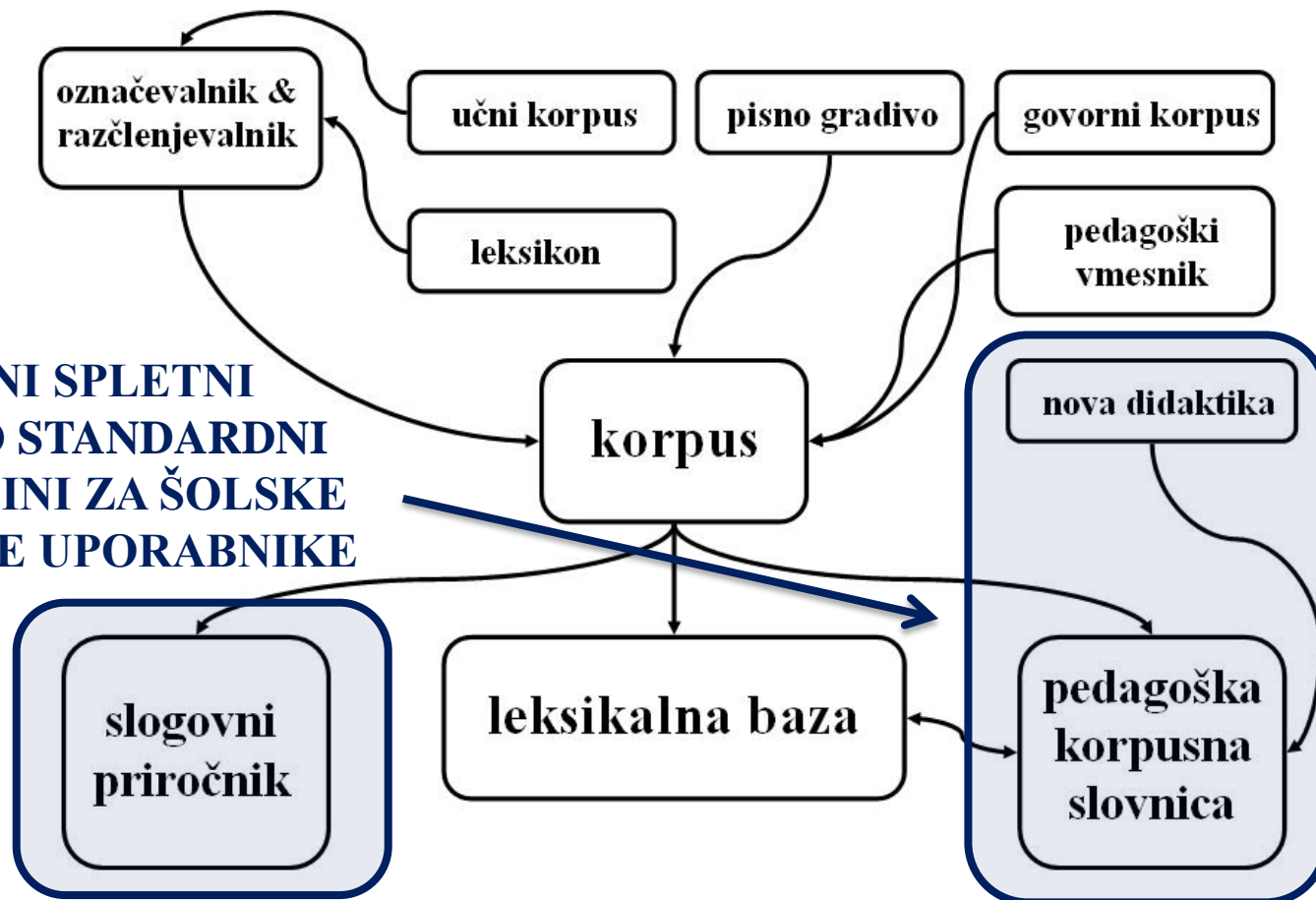
Temeljni vir za leksikogramatični opis sodobne slovenščine

**LEKSIKALNA BAZA
KOT TEMELJNI VIR ZA
OPIS SLOVENSKEGA
JEZIKA**

Spletni portali za šolske in splošne uporabnike

**DIDAKTIČNI SPLETNI
PORTALI O STANDARDNI
SLOVENŠČINI ZA ŠOLSKE
IN SPLOŠNE UPORABNIKE**

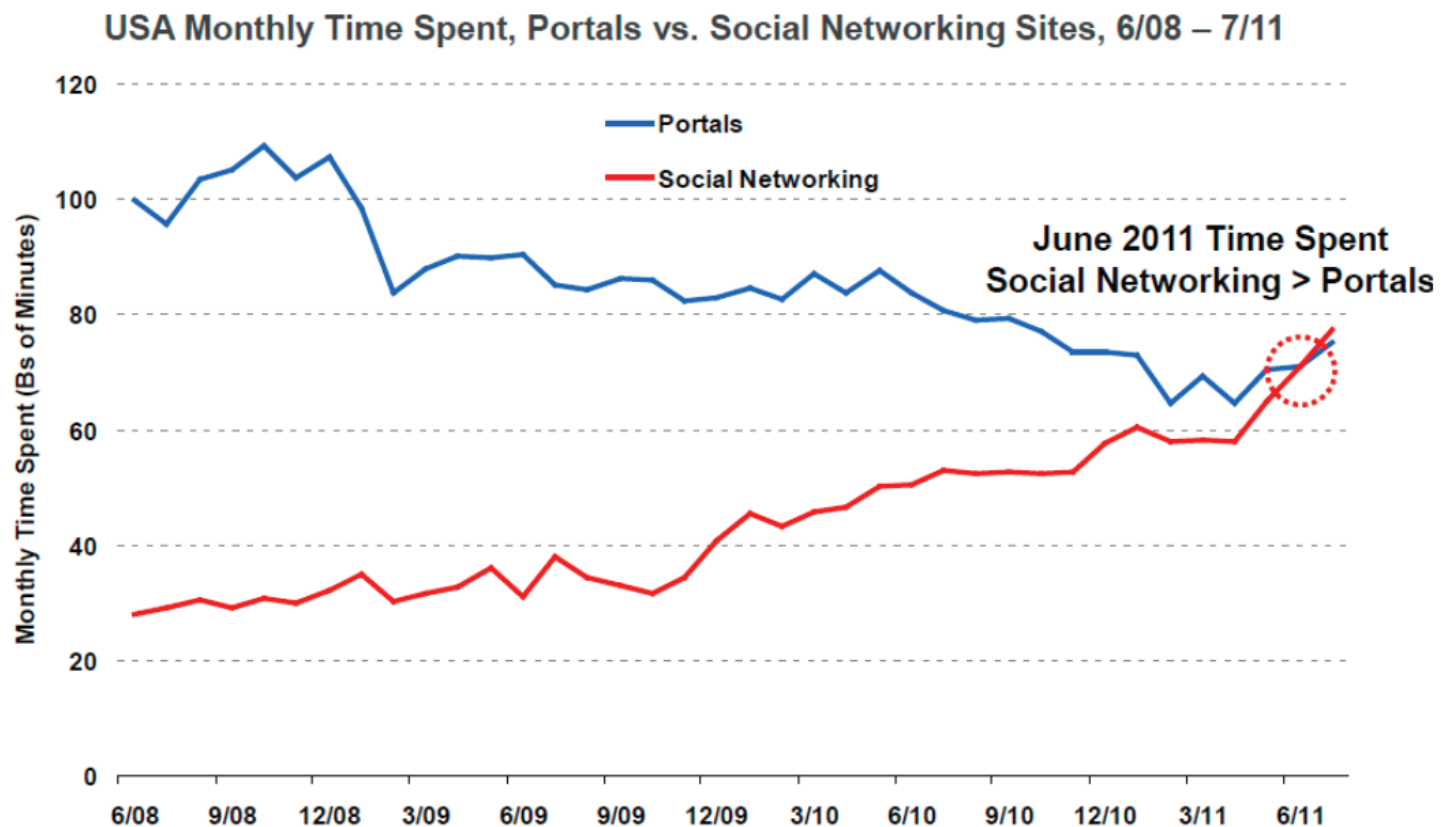

Kaj se je spremenilo od 2008 do danes?

- družabna omrežja
- mobilni internet
- točka preloma za tiskane medije
- "velepodatki" („big data“)
- računalništvo v oblaku („cloud computing“)
- digitalizacija (Europeana, DPLA, dLib)
- e-izobraževanje („MOOCs“, "m-learning")

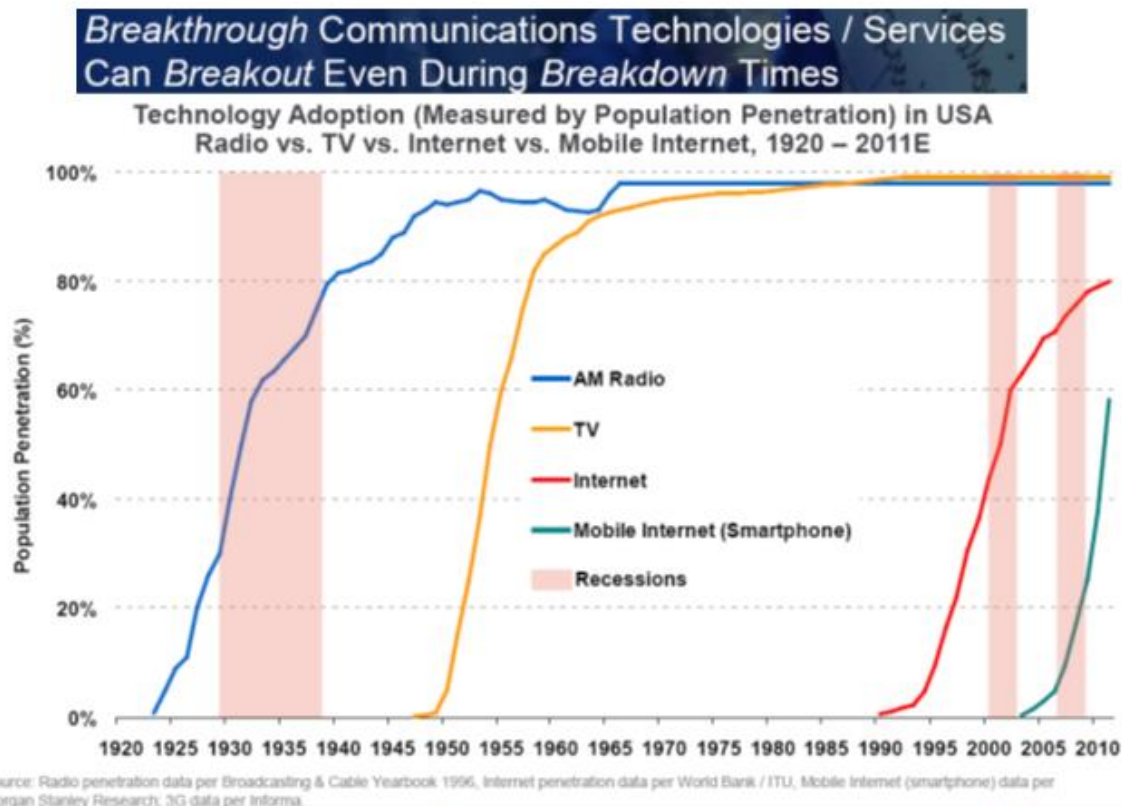
Spletni portali / družabna omrežja

Source: comScore Media Metrix USA panel-only data.

Mobilni internet

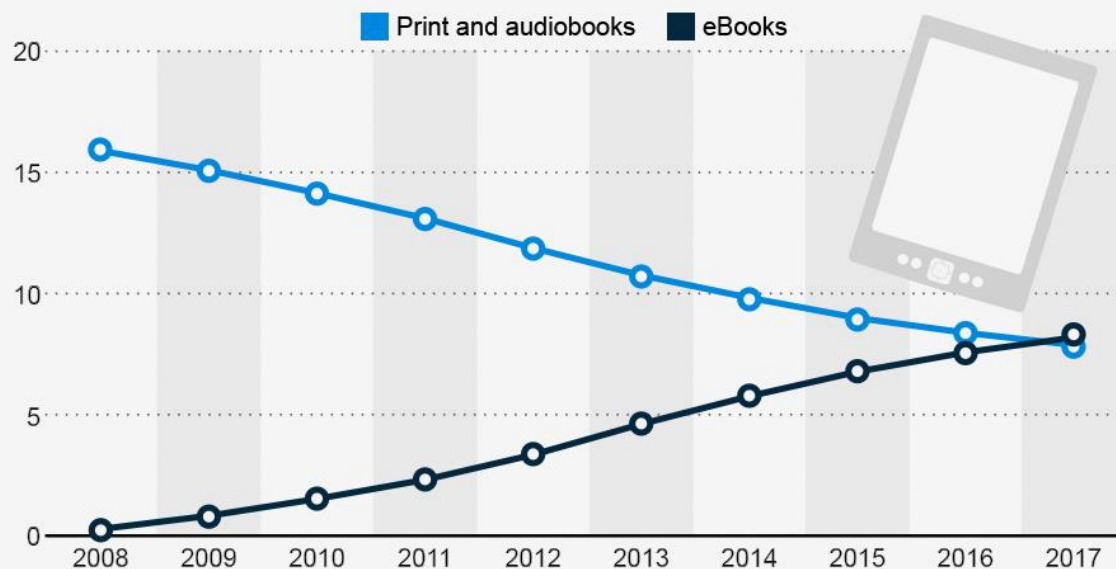
Source KPCB, Mary Meeker Web 2.0 presentation on Internet Trends 10-18-11

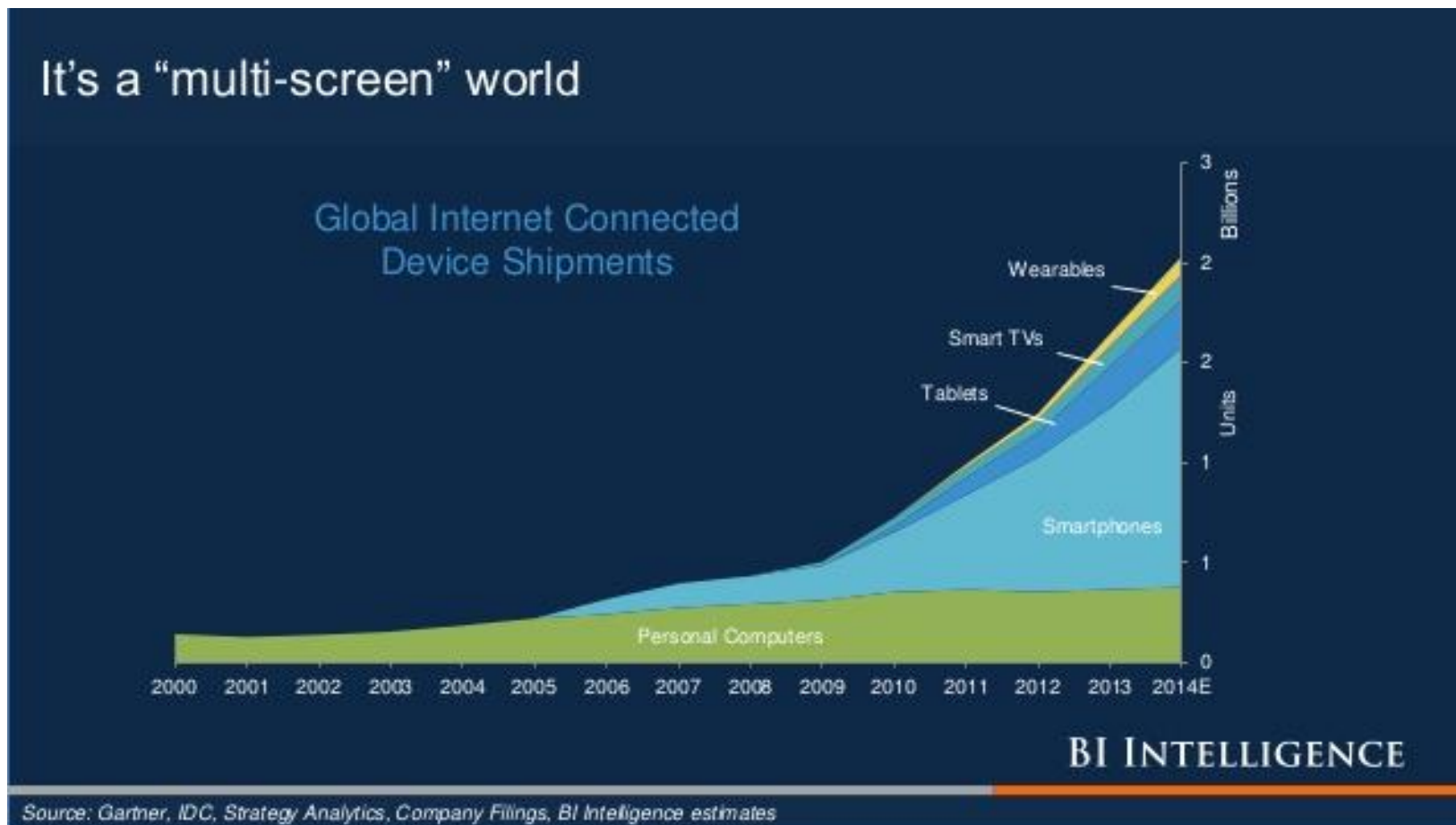
Tisk – knjige

U.S. eBook Sales to Surpass Printed Book Sales in 2017

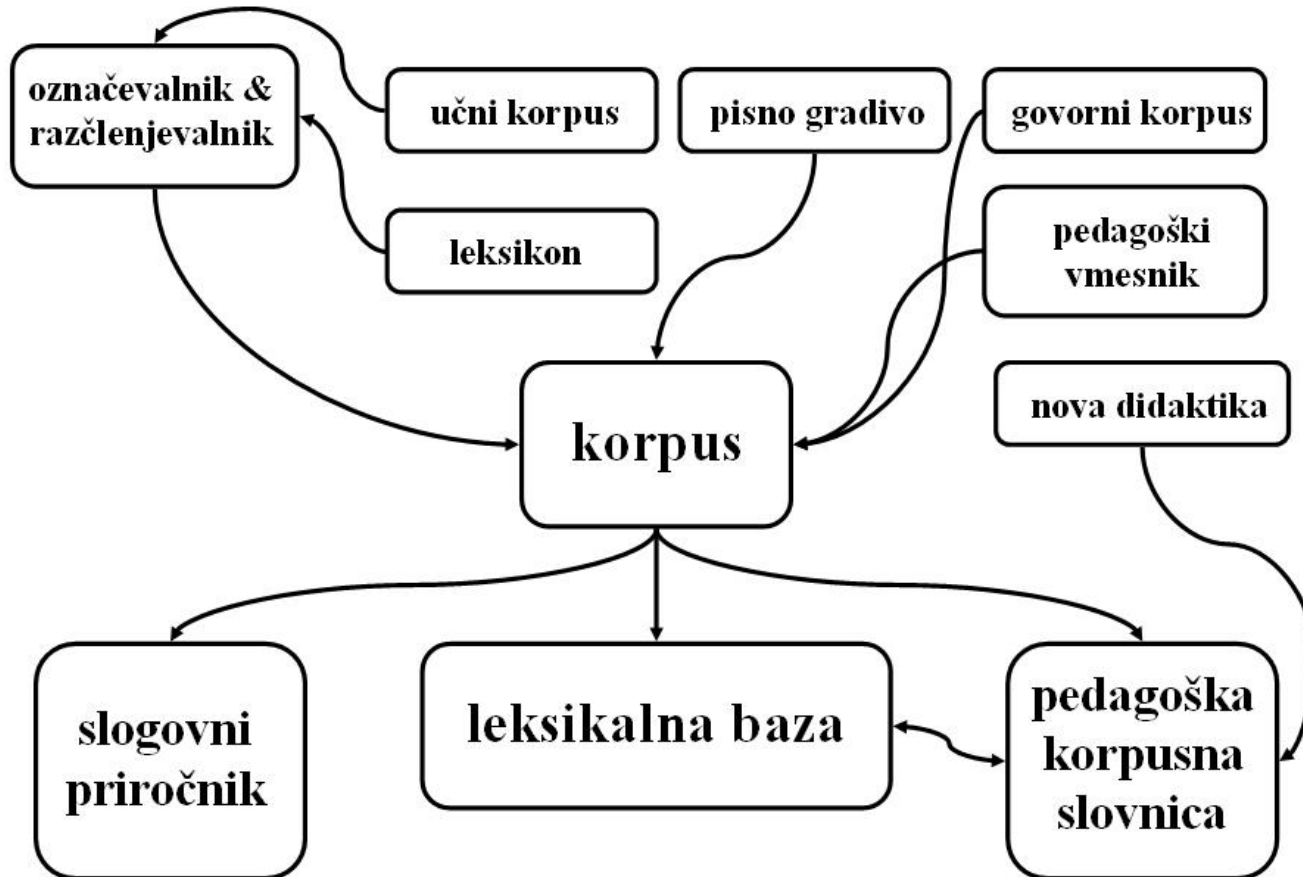
Consumer book sales in the United States from 2008 to 2017 (in billion U.S. dollars)

Računalniki, telefoni in internet

Ali smo poskrbeli za digitalno slovenščino?

Jezikovnotehnološka orodja in viri

- učni korpus ssj500k
 - 500.000 besed
- leksikon Sloleks
 - 100.784 besed
 - 2.791.919 besednih oblik z lastnostmi
- označevalnik Obeliks
- razčlenjevalnik MSTParser

Temeljni viri podatkov o sodobni slovenščini

- korpus **Gigafida**
 - pisni korpus
 - 1.187.002.502 besedi
 - 1990-2011
- korpus **Kres**
 - uravnoveženi korpus
 - 99.831.145 besed
 - 1990-2011
- korpus **Gos**
 - govorni korpus
 - 1.035.101 besed
 - 120 ur posnetkov
- korpus **Šolar**
 - korpus šolskih pisnih izdelkov
 - 967.477 besed
 - 2.703 besedil

Gigafida | Iskanje ▾ | [Okolica](#) | [Seznam](#) [Pomoč](#) | [O korpusu](#) | [Slovensko ▾](#)

Uporabljaš [enostavno iskanje](#) [Napredno iskanje](#)

1 2 [naslednja stran](#) ▶

Prikazujem 1-20 od 40 konkordanc (0.546 sekund).

- Osnovne oblike**
- ▶ [pravopisna komisija \(40\)](#)
- Vrsta besedila**
- ▶ [Časopisi \(30\)](#)
 - ▶ [Internet \(8\)](#)
 - ▶ [Revije \(1\)](#)
 - ▶ [Stvarna besedila \(1\)](#)
 - ▶ [Več](#)
- Vir**
- ▶ [Delo \(2\)](#)
 - ▶ [internet_ustanove \(8\)](#)
 - ▶ [Dnevnik \(4\)](#)
 - ▶ [drugo \(3\)](#)
 - ▶ [Dolenjski list \(2\)](#)
 - ▶ [Več](#)
- Leto**
- ▶ [2001 \(17\)](#)
 - ▶ [2010 \(8\)](#)
 - ▶ [2003 \(6\)](#)
 - ▶ [2002 \(4\)](#)
 - ▶ [1998 \(2\)](#)
 - ▶ [Več](#)

odborna za pravopisna pravila in uredniškega odbora za pravopisni slovar [Pravopisne komisije](#) pri SAZU ter redaktorjev in strokovno-tehničnih sodelavcev

odborna za pravopisna pravila in uredniškega odbora za pravopisni slovar [Pravopisne komisije](#) pri SAZU ter redaktorjev in strokovno-tehničnih sodelavcev

koncu tega dela posebej zahvalim akademiku Jožetu Toporišču, predsedniku [Pravopisne komisije](#) in glavnemu avtorju, predstojnici Inštituta za slovenski jezik

enem svojih pisem mi je Bajec sporočil, da je [pravopisna komisija](#) z velikim zanimanjem prebrala dopis, in dodal,

le kot plod deset let trajajočega raziskovalnega dela skupaj s [pravopisno komisijo](#) SAZU, novembra lani izdali Slovenski pravopis, ki

razumel, zakaj je formulacija »Jože Toporišč / predsednik [pravopisne komisije](#) SAZU« tako zelo sporna, če, kot

je na notranji naslovnici naveden akad. Jože Toporišč kot predsednik [Pravopisne komisije](#) SAZU, gornje navedbe v ničemer ne spremeni.

radoživostjo in moralno razpuščenostjo v smeri sodobnega spektakla: Jesihova [Pravopisna komisija](#) v režiji Zvoneta Šedlbauerja kot nekoliko zapozneli odmev ljudst

- 1984 [Pravopisna komisija](#) v SLG Celje

V [pravopisnih komisijah](#) so me včasih silili k priznavanju slabšega, dokler

jih razni predsedniki, nobena pa se ni imenovala » [Pravopisna komisija](#) SAZU«; prof. dr. Jože Toporišč je predsedoval

Med nastajanjem Pravopisa 2001 je bil v zadnjem obdobju predsednik [Pravopisne komisije](#) SAZU, avtor splošnega koncepta in skoraj vseh pisnih

v roke posamezna jezikovna vprašanja, ne menec se za [Pravopisno komisijo](#) pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

zelo dobro pozna pravopisno problematiko, saj je dolgoletni član [pravopisne komisije](#). Predavanju bo sledil redni občni zbor Slavističnega društva

kam je usmerjen naš jezik, njegova govorna kultura. [Pravopisna komisija](#) je o tem pripravila Pravila, izdana leta 1990

pravopisa 2001 je na tiskovni konferenci najbolj podrobno poskrbel predsednik [pravopisne komisije](#) in njegov glavni avtor dr. Jože Toporišč .

dr. Jože Toporišč, slovenist in splošni jezikoslovec, predsednik [pravopisne komisije](#) SAZU in glavni avtor. Toporišč je v svojem

IN PREPIRE O JEZIKU (PODOBNO KOT JESIH V IGRI [PRAVOPISNA KOMISIJA](#)), KAR IZPOVE V PESMI AMPAK TAKO POCENI

, katerega glavni pisec sem bil. Istega leta so [pravopisno komisijo](#) razširili še z nekaj člani in ta je do

za govor na Radiu Slovenija. Razpravljalci bodo: predsednik [Pravopisne komisije](#) SAZU prof. dr. Jože Toporišč, dr. Janez Dular

Iskanje po pogovornem zapisu Iskanje po standardiziranem zapisu

nima denarja

Najdi

Uporabljaš [enostavno iskanje](#)

[Napredno iskanje](#)

Prikazujem 1-25 od 25 konkordanc (1.109 sekund).

Osnovne oblike

meti denar (25)

Tip govora

Nejavni zasebni (13)

Javni informativno-izobraževalni (10)

Javni razvedrilni (1)

Nejavni nezasebni (1)

[Več](#)

Kanal

Osebnostik (14)

Televizija (6)

Radio (5)

[Več](#)

Regija snemanja

Celotna Slovenija (10)

Ljubljanska (6)

Kranjska (4)

Novomeška (2)

Jugozahodna Slovenija (1)

[Več](#)

Leto snemanja

2009 (15)

2008 (6)

2010 (4)

[Več](#)

Tip govornega dogodka

Pogovor v družini (7)

Pogovor med prijatelji/znanci (6)

Moderirani pogovor (4)

maš takovih mailih te tamale morš spucat /// hm kaj spucat nimaš dnarja nimaš kaj pucat /// [1 premor] [prazen] /// a veš / ne ven	🔊
bi spestila kaialu uade [2 smehog] /// videš ? / ni blu dežja zde nemni dnarja ne /// ja jz pej sem se k je bil	🔊
prov na občin gor /// ja /// in so rekel da občina nima denarja /// ja /// nimajo denarja / ker sem pol k je [ime]	🔊
gor /// ja /// in so rekel da občina nima denarja /// ja /// nimajo denarja / ker sem pol k je [ime] me zmeram a	🔊
sem bla na občin sn reka so mi rekel da nimajo dnara / no je reka ti verjamem zeto k sem jz	🔊
ja /// no skratka po sem pa /// ah sej nč sej nimam dnara da b hodila /// sej sn rekla [1 neraz] sn reka	🔊
šparala pol /// ne vem /// [0 prekrj] ma [1 neraz] [1 delno] važen da mava dnar [1 neraz] /// [1 neraz] kaj a tle boš diplomirala po os	🔊
to kar [1 delno] kaj i danas živimo ne / gdo je emo dinar je preživo gdo ga ni emo je bil revež	🔊
fant k mu taku laufa /// sej mu je ne /// je mu gnarja vejš de kuk je mu gnarja sam vejš	🔊
je ne /// je mu gnar ja vejš de kuk je mu gnarja sam vejš kaj je zvečer k ti pobereš dnar	🔊
na [1 delno] ta prve zize nistem mogu [2 smehob] [2 smehob] jet k nistem mu dnarja /// [1 glas] ja valjda /// ja res sej sej pravem sem	🔊
vaših ust v božja ušesa ali pa v tistih ki imajo denar hvala lepa /// srečno !	🔊
smo trenutno v neki taki situaciji ko ljudje tudi če imajo denar tudi če menijo da proizvod ni predrag da hladnik	🔊
da se bodo odločili trošiti ne / ponekod v resnici ljudje nimajo denarja in ne morjo trošiti a ne / ponekod imajo ljudje	🔊
da na nek način spodbudimo ljudi da trošijo / tisti ki nimajo denarja ker so zarad krize zgubili službe in tako naprej	🔊
in da z njimi hodijo v trgovine / tisti ki pa imajo denar ki si pravzaprav bi lahko privoščili nakupe pa da	🔊
zdi da prepočasi /// na Mestni občini Ljubljana zagotavljajo /// imamo voljo imamo denar imamo ljudi ki delajo na tem / stvar je samo	🔊
vsi bolj ali manj nezadovoljni /// predolgo čakamo na pregled / kdor ima denar ali zveze prej pride na vrsto / skrbi pa nas	🔊
pacientovih pravic nobeden ne štiti s tem da če bi mel denar bi se to zgodilo v štrnajstih dneh al pa	🔊
to zgodilo v štrnajstih dneh al pa veže če pa nimaš denarja kot navaden smrtnik se pa to dogaja dokler sam	🔊
ta domač lastnik a ne ko verjetno ne vem al nima denarja al kaj ne klecne pa takoj proda in to	🔊
k je /// recimo ... super / ampak za to mi nimamo nimamo dnarja ne tko da bomo neki družga prpravi če prideš	🔊
bil ej poleg ne ne ne hvala /// [1 neraz] financ minister /// ma dnar /// hvala ni potrebe pa če živim ne vem pod	🔊

Iskanje Seznam besed

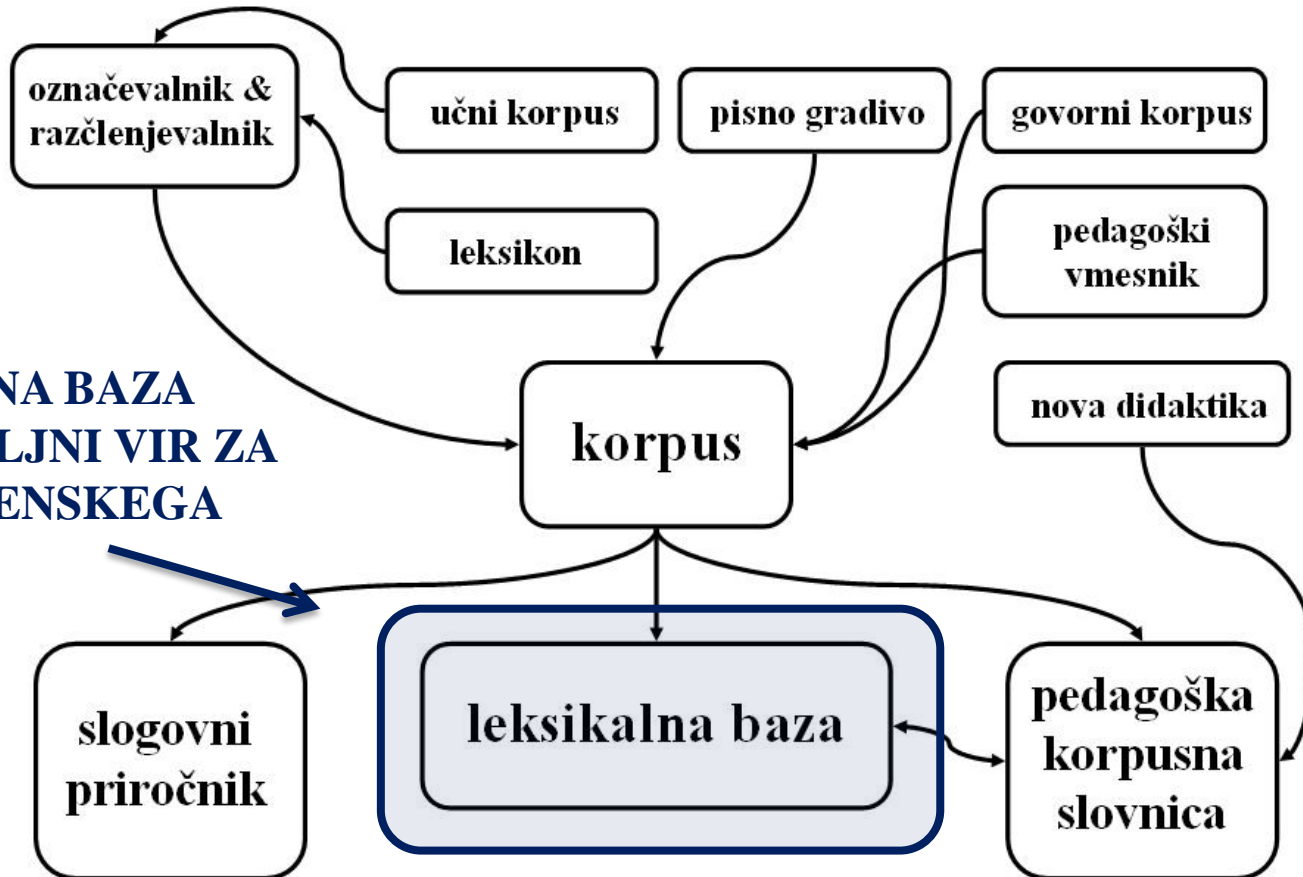
Shrani Možnosti prikaza Razvrščanje Filter Frekvence Kolokacije Vizualiziraj ?

Iskalni niz **Z-Crkovanje** 2,653 (2,295.90 na milijon) ⓘ

Stran od 133 [Pojudi](#) [Naslednja](#) | [Zadnja](#)

esej/spis	se le-ta boji čustev. Ljubezen poznamo v	večjih	več več oblikah; najpogostejša najpogostejši
esej/spis	najpogostejša najpogostejši sta ljubezen do	bljižnih	bližnjih , s katero se srečujemo vsaki vsak
esej/spis	načel. Njena sestra pa je ravno nasprotnega	mišljenja	mišljenja , kar česar v začetku navzven
esej/spis	Ismeno. Kajti sestra Ismena , bi	s	z Antigonino odločnostjo in prepričanjem
esej/spis	pokoplje brata, izgubila sestro, ki bi jo	kral	kralj Kreon obsodil na smrt , . torej Torej
esej/spis	kot Antigona. (V) Ismeni po mojem mnenju	manka	manjka kanček več poguma , da
esej/spis	bi premagala strah pred smrtjo in se tako	oslobodila	osvobodila kraljevih zakonov, vendar pa
esej/spis	, in tu sta si vidna sprva nasprotššš med	mišljenjem	mišljenjem obeh likov, torej na eni strani
esej/spis	okolščine so podobne , saj bi	z	s takim dejanjem, kot ga „načrtuje“ Antigona
esej/spis	oseba v tej „zgodbi“ , katerega	stališč	stališče je zelo jasno, lahko bi celo rekli
esej/spis	, da je zaradi svoje odločnosti že	hladnokrvno	hladnokrvno resen. Vendar ta stališča teh
esej/spis	vrata, kot se temu reče v žargonu, zajela	manjša	manjša nevihta, ki bi bila za naš majhen
esej/spis	nekakšna odločššš oz. če bi zadevo povezali	z	s spisom, zakon je bila jasno določena
esej/spis	, da je naša odločitev slaba.	Tvgati	Tvegati ni šlo, ker bi končali tako rekoč
esej/spis	stališče: prilagoditi se in tako rešiti	žuljenje	življenje tudi drugim vpletenim v to dogajanje
esej/spis	odprtem morju, smo zaradi prejšnjih izkušenj	zoped	zopet reagirali enako in tudi tokrat pravilo
esej/spis	vztrajali pri maternem jeziku. To je značilno za	razsvetljenstvo	razsvetljenstvo , kjer je tudi

Temeljni vir za leksikogramatični opis sodobne slovenščine

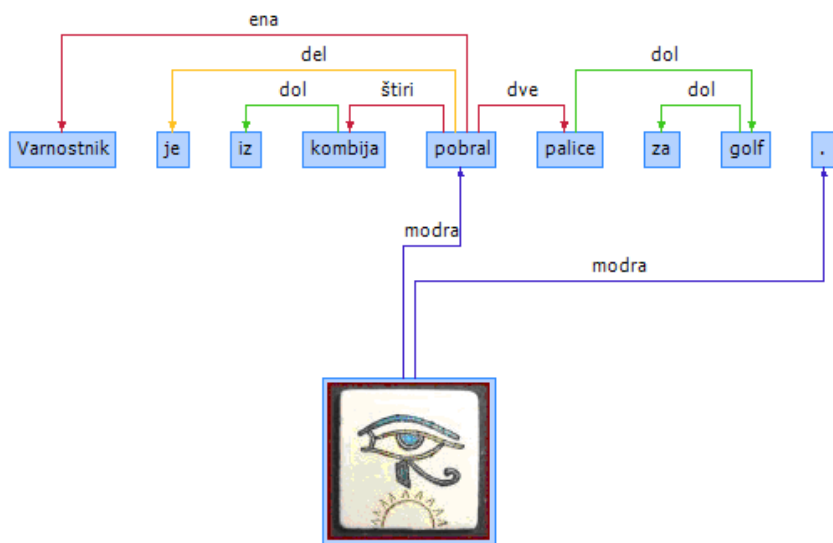

**LEKSIKALNA BAZA
KOT TEMELJNI VIR ZA
OPIS SLOVENSKEGA
JEZIKA**

Temeljni vir za leksikogramatični opis sodobne slovenščine

Procesiranje naravnega jezika

Leksikografija

Nizozemski slovar

Woord – Betekenis | Betekenis – Woord | Kenmerken – Woorden | Zoek voorbeelden | Neologismen | Help · Over het ANW

koe

- 1.0: volwassen vrouwelijk rund
 - Woordsoort
 - Spelling en flexie
 - Woordrelaties
 - Woordvorming
 - Semagram
 - Algemene voorbeelden
 - Combinatiemogelijkheden
 - Vaste verbindingen
 - Spreekwoorden
 - Woordfamilie
- 1.1: rund
- 1.2: geslachte koe
- 1.3: afbeelding van een koe
- 2.0: wijfje van een ander dier
- 3.0: vrouw
- 4.0: iets heel groots

koe

koe 1.0:

 [Geluid](#)

volwassen vrouwelijk rund, dat op boerderijen wordt gehouden voor de productie van melk en vlees; ook, vooral wanneer er sprake is van een hoeveelheid of kudde, voor de gehele diersoort, zonder gedachte aan een bepaalde leeftijd of een bepaald geslacht: rund

[\(Disclaimer\)](#)

Semagram

Een koe...

- is een rund; is een zoogdier; is een dier
- loeit, maakt een geluid dat we nabootsen met een laag, langgerekt 'boe'
- heeft een uier
- geeft melk en zorgt na de slacht voor vlees
- wordt gehouden op de boerderij; staat in de wei en 's winters in de stal
- is volwassen, heeft reeds eenmaal gekalft
- is nuttig en tam; wordt wel beschouwd als een vriendelijk, lui, loom, dom, nieuwsgierig, sociaal dier
- is vrouwelijk
- wordt dagelijks gemolken; wordt geslacht
- levert melk en vlees
- wordt als nuttig gewaardeerd

Algemene voorbeelden

Tussen de koeien stond hij hulpeloos naar zichzelf in het water te kijken.
- *Liefdesgesprekken van pad tot reiger*, Kockere, Geert De, 2000

Toen de koeien weggingen, heeft ze wel een dag lang gehuild.
- *Welverdiende onrust*, Carmiggelt, Simon, 1982

Woordsoort

Type: substantief

Naamtype: soortnaam

Geslacht: vrouwelijk

Lidwoord: de

Betekenisklasse: diernaam

Spelling en flexie

Enkelvoud: koe (koe)

Meervoud: koeien (koei.en)

Verkleinvorm: koetje (koe.tje)

Woordrelaties

Hyperoniem: [rund](#)

Antoniem: [stier](#)

Woordvorming

Type: ongeleed

[Zoek woord in Etymologiebank](#)

Toon: ...

Poljski slovar

Wielki słownik
języka polskiego

Wstęp

Autorzy

Kontakt

fabryka

Hasło ma wiele znaczeń,
wybierz to, które Cię interesuje

1.a instytucja

przedsiębiorstwo, w którym wytwarza się na
wielką skalę jakieś produkty przy użyciu maszyn

0

0

Data ostatniej modyfikacji: 17.12.2013

Definicja

Wymowa

Kwalifikacja tematyczna

Relacje znaczeniowe

Połączenia

Cytaty

Odmiana

Składnia

Noty o użyciu

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

www.zrss.si

Leksikalna baza za slovenščino

SPLETNI SLOVAR SLOVENSKEGA JEZIKA
TESTNI SPLETNI PRIKAZ 2.500 GESEL LEKSIKALNE BAZE ZA SLOVENŠČINO

A B C Č D E F G H I J K L **M** N O P R S Š T U V Z Ž

Seznam ▾

mečkati *glagol*

1 delati gube

1.1 gubati se

2 božati in objemati se

2.1 gnesti in stiskati

3 obotavljati se

1 delati gube

če ČLOVEK mečka PREDMET ali MATERIAL, ga z ROKAMI stiska tako, da postane zguban ali stisnjen

- KDO/KAJ ▶
mečkati [papir]
mečkati v [rokah]
mečkati med [prsti]

- Veselo je pogledala skozi okno, Sandro pa je živčno **mečkal** neke papirje.
- Potno čelo je komaj utegnilo odkimati, tako hitro so debeli prsti **mečkali** papir med blazinicami.
- Iz žepa je potegnil še en robček, ki pa je bil že ves raztrgan, saj ga je prej ves čas **mečkal** s prsti.
- Medved se ustavi tudi pri odpiralnih za vino, stiskalnicah - ob bežnem pogledu na antično stiskanje, ko so grozdje **mečkali** z nogami in potem sok zlili v amfore, zakopane v zemlji.
- Zbrcala sem jih na kup, začela sem jih **mečkati** z rokami, potlej pa sem jih še pohodila.
- Tyrén je **mečkal** v rokah svojo kapo z napisom »OK«.
- Karel Zelden je natakniljeno **mečkal** v rokah časovni plan vseh opravil Bojevnikovega natovarjanja, kjer so bile odločilne operacije dodatno poudarjene z rdečo barvo.
- Ko v rokah **mečkam** medvedka, čutim ljubezen svoje hčerke

Več zgledov ...

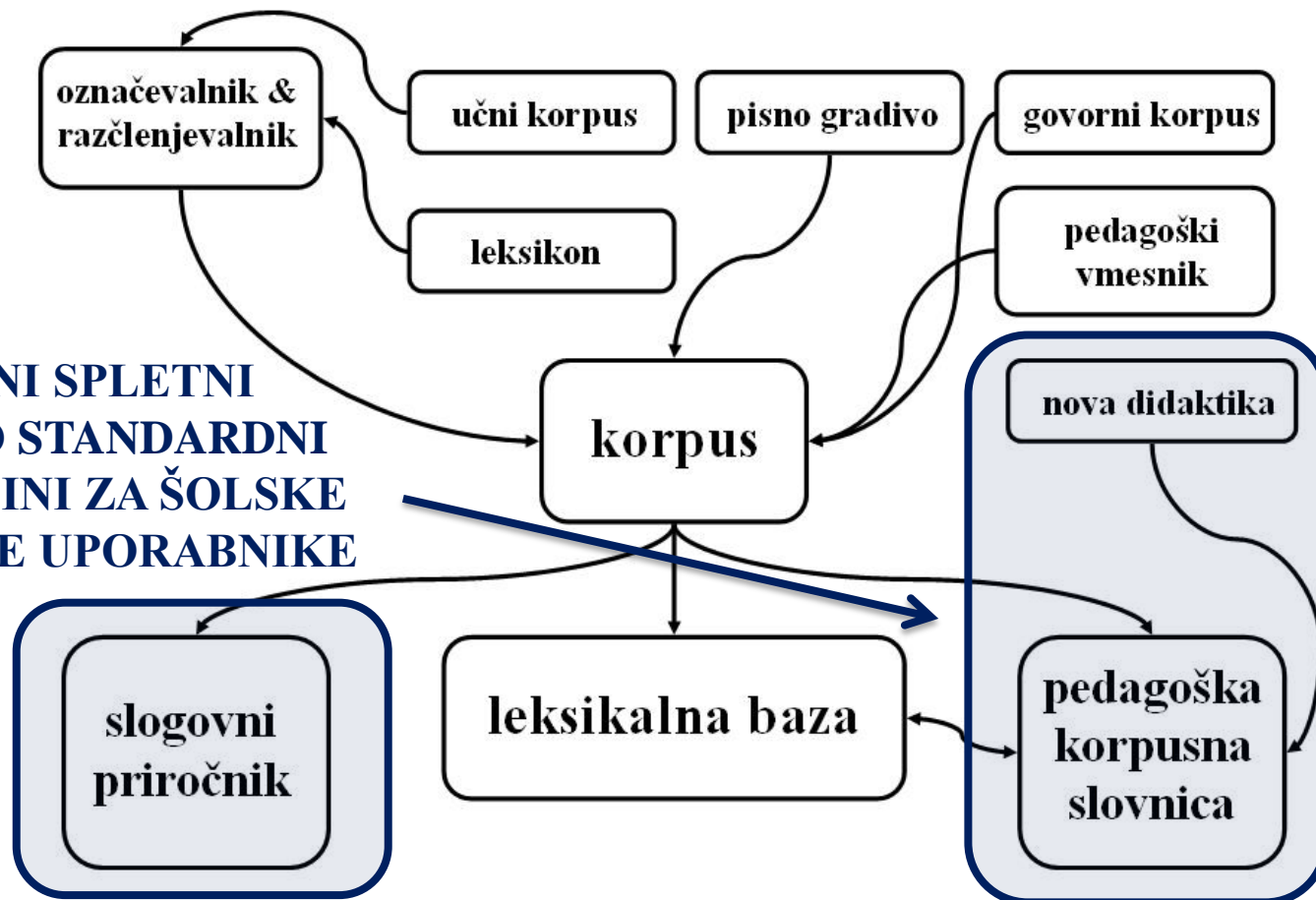

Rezultat

- Leksikalna baza za slovenščino
 - 2013: *Predlog za izdelavo Slovarja sodobnega slovenskega jezika* (www.sssj.si)
 - 2014: Konzorcij za jezikovne vire in tehnologije (www.cjvt.si/sss/konzorcij/)
 - 2015: *Slovar sodobne slovenščine: problemi in rešitve* (FF UL, <http://www.cjvt.si/sss/>)

Spletni portali za šolske in splošne uporabnike

**DIDAKTIČNI SPLETNI
PORTALI O STANDARDNI
SLOVENŠČINI ZA ŠOLSKE
IN SPLOŠNE UPORABNIKE**

Standardna slovenščina

za odrasle

Slogovni priročnik

za šolarje

Pedagoški slovnični portal

slogovni priročnik DEMO

se napiše shakespearev ali shakespearejev

Najdi

Primeri vprašanj:

- se napiše shakespearev ali shakespearejev
- z otroci ali otroki
- kdo je napravil klemnu srajčico

[Demostracijski zgledi](#)

PEDAGOŠKI SLOVNIČNI PORTAL

Sklanjanje besede OTROK

Ko smo že pri otrocih, z otroki je križ.

RAZLAGA: Kako si lahko pomagamo, da izberemo pravo obliko samostalnika otrok? Uporabimo lahko dva trika:

POVZETEK

ZA NAVDUŠENE

VAJE

OTROCI ALI OTROKI?
V prvem sklonu (kdo ali kaj) je prava izbira otroci.
V šestem sklonu (s kom ali s čim) je prava izbira otroki.
Pomagaš si lahko s spodnjima stavkoma:

OTROCI SO CUKRČKI.
Z OTROKI JE KRIŽ.

otroci so cukrčki
z otroki je križ

SKLON	VPRAŠALNICA	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
1	Kdo ali kaj?	otrok	otroka	otroci X otroki
2	Koga ali česa?	otroka	otrok	otrok
3	Komu ali čemu?	otroku	otrokoma	otrokom
4	Koga ali kaj?	otroka	otroka	otroke
5	Pri kom ali čem?	pri otroku	pri otrocih	pri otrocih
6	S kom ali čim?	z otrokom	z otrokoma	z otroki X z otroci

Kako pomagati govorcem?

1. zbrati čim več podatkov o jeziku, kakršnega dejansko uporabljamo (pisni, govornjeni)
2. ročno in strojno analizirati, kje prihaja do variantnosti, neskladij itd. glede na standard
3. te podatke spraviti v računalniško berljivo obliko
4. uporabiti vse baze podatkov in tehnologije za postavitev uporabniško prijaznega portala

Prva stran

Slogovni priročnik

[Oglejte si kazalo vsebine](#)

kazalo jezikovnih zadreg

www.slovenščina.eu
sporazumevanje
v slovenskem
jeziku

slogovni priročnik

Primeri vprašanj:

- se napiše shakespeareov ali shakespearejev
- z otroci ali otroki
- kdo je napravil klemnu srajčico

vpis vprašanja v iskalno okno

Koristne povezave: [Korpus Gigafida](#) [Korpus Kres](#) [Korpus GOS](#) [Sloleks](#) [Spletni slovar](#) [Pripombe in komentari](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

www.zrss.si

Kazalo jezikovnih zadreg

- PRAVOPIS (A)
- PRAVOREČJE (B)
- OBLIKOSLOVJE (C)
- BESEDOTVORJE (D)
- BESEDIŠČE (E)
- SKLADNJA (F)
- BESEDILO (G)
- RAZNO (H)

Notranja členitev kazala

OZNAKA	KATEGORIJA	PRIMER
D	BESEDOTVORJE	
D1	TVORBA PRIDEVNIKOV	
D1a	Svojilni pridevniki iz imen moških oseb	
D1a1	Imena na samoglasnik	
D1a1a	Iz imen, ki se končajo na a	<i>Luka – Lukov/*Lukin, Strniša – Strnišev/*Strnišin, Šenoa – Šenoov, Matija – Matijev</i>

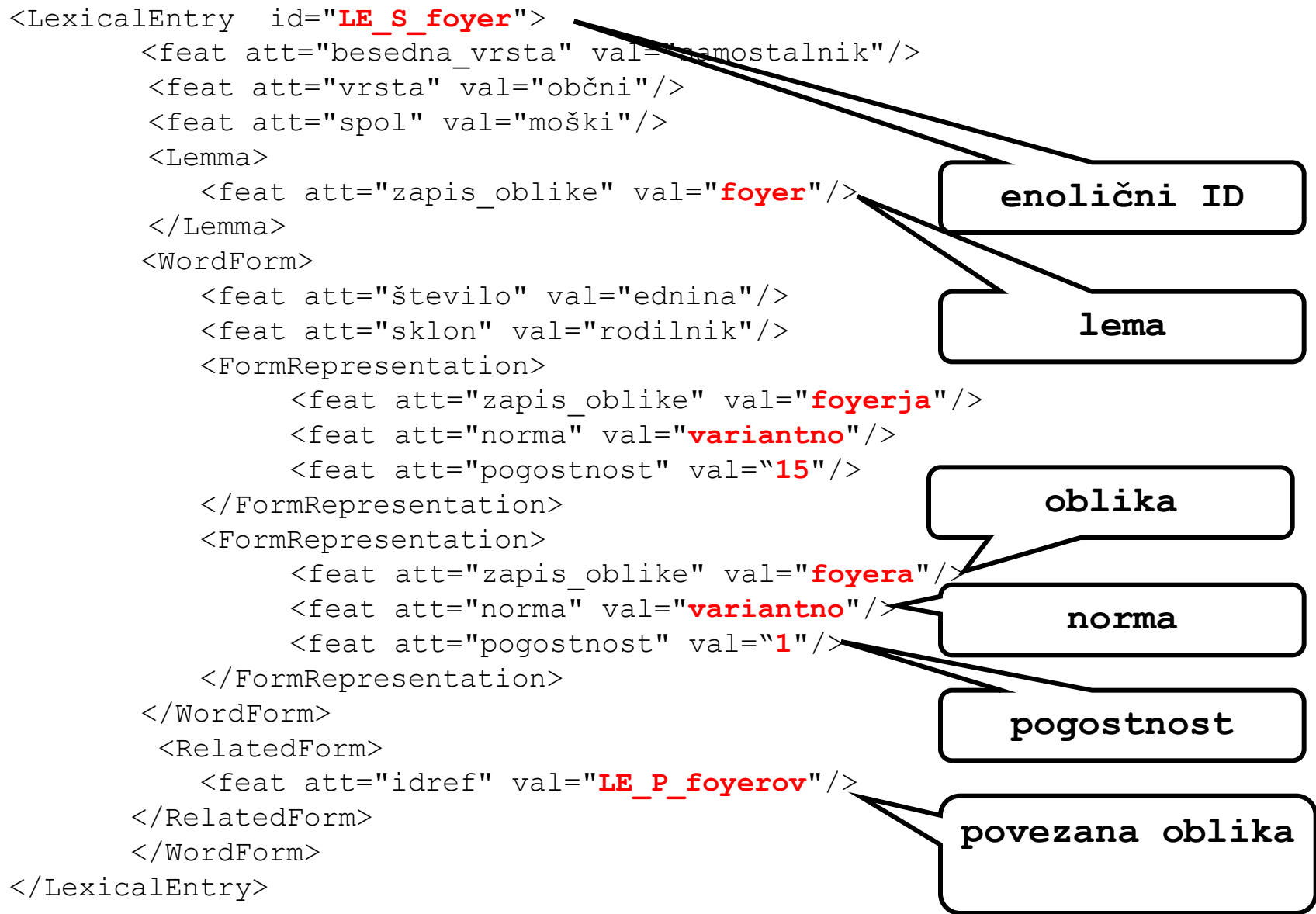
Primer podatkovnega rudarjenja

Sklanjanje moških samostalnikov z neobstojnim samoglasnikom: slovenska lastna imena (C1a3a)

koren	en	n	LOG(D2)	LOG(E2)	score_1	score_2
Klem	1843	3839	3,75	4,48	20,01	1,26
Niels	164	120	2,45	3,40	17,57	0,73
Berg	208	375	2,77	3,22	14,63	0,71
Natlač	223	147	2,57	3,07	17,26	0,67
Robb	163	333	2,70	3,21	14,34	0,65
Gold	37	29	1,82	3,80	17,79	0,61
Gall	105	148	2,40	2,89	13,42	0,60
Franz	117	114	2,36	2,72	14,19	0,58
Bjorndal	112	163	2,44	2,75	18,29	0,58
Patt	85	115	2,30	2,77	12,94	0,56
Jens	138	60	2,30	3,15	13,86	0,51

Sklanjanje moških samostalnikov z neobstojnim samoglasnikom: tuja lastna imena (C1a3b)

Prva stran

Slogovni priročnik

[Oglejte si kazalo vsebine](#)

www.slovenscina.eu
sporazumevanje
v slovenskem
jeziku

slogovni priročnik

Primeri vprašanj:

- se napiše shakespeareov ali shakespearejev
- z otroci ali otroki
- kdo je napravil klemnu srajčico

vpis vprašanja v iskalno okno

Koristne povezave: [Korpus Gloafida](#) [Korpus Kres](#) [Korpus GOS](#) [Sloleks](#) [Spletni slovar](#) [Pripombe in komentarij](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

www.zrss.si

Tridelna struktura

- KRATKO IN JEDRNATO
 - kratki odgovor, ki s podatki odgovarja na zastavljeno vprašanje
- NA DOLGO IN ŠIROKO
 - dolgi odgovor, ki na poljuden način razloži ozadje jezikovne zadrege
- ZA NAVDUŠENCE
 - del portala, ki vsebuje povezave na strokovno literaturo

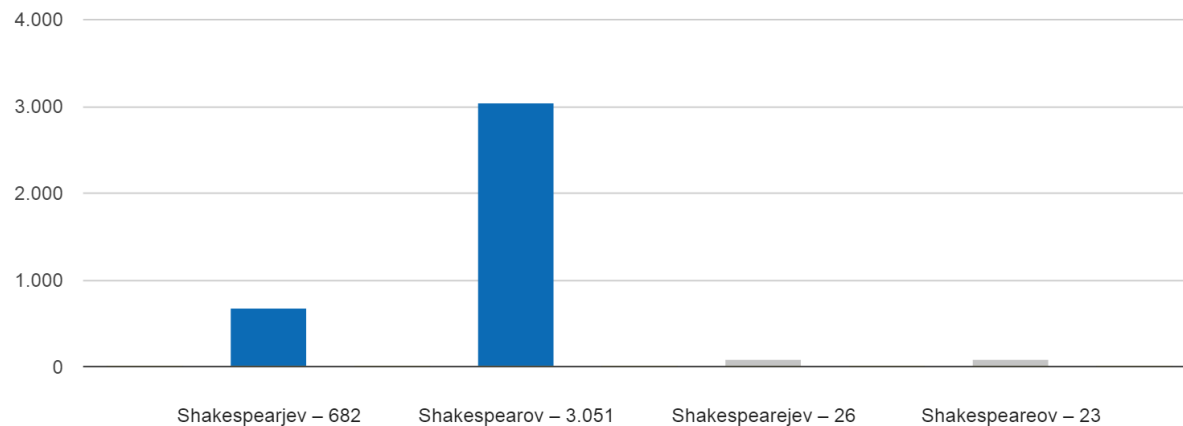

Najdi Všeč mi je 4 Tweet +1 Recommend this on Google

Tvorba svojilnih pridevnikov iz moških imen, ki se končajo na govornji [r]

KRATKO IN JEDRNATO

Na grafu si lahko ogledate podatke o rabi oblik **Shakespearejev**, **Shakespeareov**, **Shakespearejev** in **Shakespeareov** v korpusu Gigafida. Obliki, zapisani z modro, sta ustrezni, sivi pa nista skladni s trenutnim pravopisnim standardom.

NA DOLGO IN ŠIROKO

Na splošno **svojljne pridevnike** iz samostalnikov moškega spola naredimo tako, da jim dodamo **-ov** ali **-ev**, pri čemer je izbira **odvisna od glasu**, s katerim se samostalnik konča. Izjema so svojljni pridevniki iz samostalnikov, ki se končajo na izgovorjeni r. Pri teh imamo dve enakovredni možnosti.

1. Lahko jih podaljšamo z **-j**, kar pomeni, da bomo zaradi **preglasa** uporabili **-ev**, npr. *novinar – novinarjev, Gregor – Gregorjev*.
2. Lahko pa jim dodamo **-ov**, npr. *satir – satirov, Bor – Borov*.

Raba ene od obeh možnih oblik se je pri večini pridevnikov ustalila in na splošno prevladuje oblika z **-jev**. Obliko z **-ov** pa skoraj vedno uporabimo v dveh primerih:

1. kadar pri samostalniku pred končnim izgovorjenim r stoji **polglasnik**, zapisan s črko, ki pri sklanjanju izgine (Peter → Petra, Petru ... → Petrov oče).
2. pri **enozložnih** samostalnikih (Bor → Borov).

Obstajajo tudi **posamezna imena**, pri katerih izbira precej niha. Če nas zanima, katero obliko pisci raje uporabljajo, se o tem lahko prepričamo v **korpusu**.

Poseben problem so angleška, francoska in nekatera druga **lastna imena**, ki se končajo z izgovorjenim r, vendar črki r sledi še **nemi -e**, kot na primer v priimkih *Molière* [moljêr], *Baudelaire* [bodlêr], *Saussure* [sosír], *Gilmore* [gílmor], *Shakespeare* [šékspir] in **podobnih**.

Pri tvorjenju svojljnih pridevnikov iz teh lastnih imen **nemi -e** praviloma izpustimo in dodamo **-jev** ali **-ov**, kar pomeni, da sta ustrezni obe obliki, npr. *Molièrov/Molièrjev, Saussurov/Saussurjev, Baudelairov/Baudelairjev* itd.

Pri nekaterih imenih se je raba ustalila pri eni od možnosti, pri drugih pa se uporabljata obe obliki, vendar ena navadno prevladuje. Podatek o tem je mogoče dobiti v **korpusu**.

Za uspešno reševanje zadrege moramo poznati pravilen izgovor tujega imena!

ZA NAVDUŠENCE

Slovenski pravopis – pravila (2001):

Stran 89 - Posebnosti 1. moške (o-jevske) sklanjatve – krajšanje osnove

Stran 90 - Posebnosti 1. moške (o-jevske) sklanjatve – daljšanje z j

Stran 114 - Težji primeri iz besedotvorja (pridevnik) – priponsko obrazilo -ov/-ev oz. -in

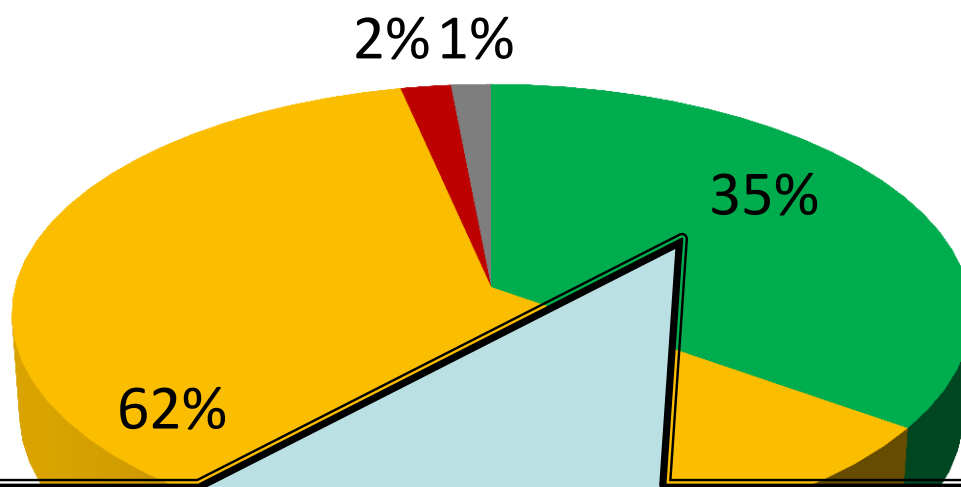
Preverite tudi, kaj o vašem iskalnem pogoju pravijo **digitalizirani slovenski pravopisi in starejše slovnice**, ki so izšli v obdobju od 1899 do 2001.

Kako pomagati šolski populaciji?

1. zbrati čim več podatkov o jeziku, kakršnega dejansko uporabljajo (šolski izdelki)
2. upoštevati učiteljske popravke
3. te podatke spraviti v računalniško berljivo obliko
4. uporabiti vse baze podatkov in tehnologije za postavitev uporabniško prijaznega portala

ŠOLAR

- ne uporabi namenilnika ob glagolu premikanja
- uporabi "namenilnik" oz. skrajšani nedoločnik, kjer to ne ustreza
- zveze tipa za jest, učitelji nepravilno različno

. Pobriše mizo in se odpravi **pomivati** | *pomivat* posodo | . **dogodek** | *Doga*
ga mesta Tejrezijs je prišel **povedati** | *povedat* , **da** | naj ne spreminja i
želke ... | ... </p> <p> Šli sva **povedati** | *povedat* XlmeX in XlmeX. Tam smo
odločno dejal: „Pojdite se **prepričati** | *prepričat* na lastne oči, če mi ne

Namenilnik - razlaga

PEDAGOŠKI SLOVNIČNI PORTAL

RAZLAGA

POVZETEK

ZA NAVDUŠENE

POZOR, GOVOR!

VAJE

Namenilnik

Raje grem spat.

V tem poglavju bomo govorili o tem, kako ločevati **glagole** v nedoločniku in namenilniku.

Nedoločnik in namenilnik sta dve **različni obliki glagola**.
Namenilnik se konča na **-t** ali **-č** (*delat, teč*). **Nedoločnik** se konča na **-ti** ali **-či** (*delati, teči*).

NAMENILNIK	NEDOLOČNIK
konča se na -t ali -č	konča se na -ti ali -či

- Bogati gospodje pošljejo Lojzeta **študirat**.
- V trgovini sem pozabil **kupiti** kruh.
- Oktobra 1948 je odšla domov **streč** težko bolni mami.
- Zaradi vetra nisem mogel **doseči** več.

REŠI VAJO:

Namenilnik – gibalni trik

PEDAGOŠKI SLOVNIČNI PORTAL

RAZLAGA

POVZETEK

ZA NAVDUŠENE

POZOR, GOVOR!

VAJE

Namenilnik

Raje grem spat.

Kako ugotoviti, ali je v določenem stavku prava izbira namenilnik ali nedoločnik? V večini primerov je prava izbira nedoločnik. Namenilnik se uporablja samo z glagoli, ki pomenijo **premikanje, pošiljanje, prenašanje**: *grem delat, pošljem študirat, nesem očistit*. Da si zapomnimo to razliko, nam lahko pomaga **gibalni trik**.

GIBALNI TRIK:
Predstavljaj si: ob glagolih, ki se premikajo, se v naglici **črka i izgubi**.

HITRO GREM POGLEDAT

REŠI VAJO:
Izberi pravilno možnost.

Namenilnik – opozorilo!

**PEDAGOŠKI
SLOVNIČNI
PORTAL**

Namenilnik

Raje grem **spat.**

RAZLAGA

V govorjeni slovenščini zelo pogosto slišimo oblike, ki **zvenijo kot namenilnik** (se končajo na **-t** ali **-č**). Vendar pa to ni nujno namenilnik, temveč gre tipično za **kratki nedoločnik**: nedoločnik, ki je v govoru izgubil končni **i**.

POVZETEK

Kratki nedoločnik lahko slišiš tudi v spodnjih primerih:

samo morš zraven **razmišljat** in se **vprašat** sploh kaj iščeš

ja pa morava **povedat** da ste pek po poklicu

res pa je da sem strašno izbirčna pri glasbi in da glasba ki mi ni blizu je ne smem **slišat**

če bi ti ljudje bili dodatno motivirani z dodatnim denarjem bi potem tudi Dora začela **tečt**

VAJE

Kratki nedoločnik uporabljamo v govorjenju in pisanju v nestandardni slovenščini. Pri pisanju v standardni slovenščini pa **ni ustrezen**. Če ti kratki nedoločnik povzroča težave, ti lahko pomaga [tole poglavje](#).

Namenilnik – vaje iz korpusnega gradiva

PEDAGOŠKI SLOVNIČNI PORTAL

RAZLAGA

POVZETEK

ZA NAVDUŠENE

POZOR, GOVOR!

VAJE

<

Namenilnik

Raje grem spat.

Izberi nalogo.

1 Oglej si **krepmo natisnjeno** besedo. Gre za namenilnik ali nedoločnik?

Teci **odpret**, povprašaj o novicah in ponudi pijačo. NAMENILNIK NEDOLOČNIK

REŠI VAJO »

2 Izberi pravilno možnost.

Kdaj pride iskat iskati knjigo?

REŠI VAJO »

Hvala!

- simon.krek@ijs.si
- simon.krek@ff.uni-lj.si

